

ירי-לילה מכוון

מפקדים לא מעטים דיווחו לאחר הפעולה בנוסח הבא:
 „המארב מוקם במקום שנקבע. בשעה ..... עלה כוח אויב על המארב.
 פתחנו באש. האויב הצליח לפגוע ללא נפגעים.”
 בחקירה שנערכה בעקבות מספר מארבים כאלה הסתבר, שהמארב
 תוכנן והוצב כראוי: כל חייל הוצב כולל גזרת האש שלו, ופוזממו כל
 הסימונים מפקד המארב מסר הוראות חד-משמעיות לפתוח באש רק
 כשהאויב יגיע לטווח ראייה. כאשר עלה האויב על המארב פעל הכל כפי
 שתוכנן מראש — ובכל זאת „האויב נסוג ללא נפגעים”. החיילים לא
 הצליחו לפגוע.
 מסתבר שפשוט לא ידעו כיצד מכוונים את נשקם בלילה.

בארה"ב*) נקראת שם „מכון האצבעה”, והיא ידועה
 אצלנו כיריה ביישור מקורב מהכתף. שיטת „מבחן
 האצבעה” מבוססת על כיוון משוער למטרה, ולא על
 מכוון מדויק («כון ימינה ולמטה מהמטרה, כששתי
 עיניך פקוחות»).

שיטה זו נבדקה גם באחת היחידות בצה"ל. ביחידה
 דה זו הורגש אמנם שיפור מה בקליעה בלילה, אך
 התוצאות שהושגו היו רחוקות מלהשביע רצון: מכל
 10 יריות הושגו, בממוצע, פגיעה אחת או שתיים
 במטרה. יתכן שאפשר היה להגיע לתוצאות טובות
 יותר אילו היינו מקציבים לאותה יחידה תחמושת רבה
 יותר ושעות אימון נוספות; אך התוצאות הבלתי
 משביעות רצון בירי לפי שיטה זו, בכמויות התחמושת
 שת וכשעות האימון שהוקצבו, אילצו אותנו לחפש
 שיטת מכוון מדויקת יותר. במספר יחידות, שמפקדיהן
 גילו יוזמה בנושא זה, נערכו ניסויים בירי-לילה
 בשיטות מכוון שונות, וכתוצאה מהן הגענו למסקנות
 הבאות:

יכולת הלחימה-בלילה של צה"ל, אשר פותחה
 מאוד בשנים האחרונות, לא תהיה שלמה אם חיילינו
 לא ידעו כיצד לפגוע באויב בנשקם האישי בלילה.
 בעיה זו מעסיקה לא רק את צה"ל; צבאות גדולים
 מצבאנו ערכו נסיונות רבים כדי לקבוע שיטה לירי
 לילה מכוון. אפילו בצבא ארצות-הברית, אשר לרשותו
 תו עומדים אמצעים רבים כדי להפוך את החושך
 לאור (זרקורים ופצצות תאורה למיניהם), הגיעו
 לאחר מלחמת קוריאה למסקנה, שיש הכרח למצוא
 שיטה למכוון לילה — בשביל אותה הכיתה שתמצא
 במוצב-חוץ מבודד, או במארב, ואשר לרשותה לא
 יעמדו האמצעים השונים כדי להאיר את הלילה.
 ביה"ס לחיל-רגלים בצבא ארצות-הברית בדק שיטות
 שונות למכוון לילה, וערך נסיונות רבים לבדיקת
 הדרך התכליתית לאימון חיילים בשיטת מכוון הלילה.
 בבי"ס זה הגיעו לשתי מסקנות:

- יש הכרח להקנות לחיילים אימון מיוחד לקראת
 ירי לילה;
- את שיטת כיוון הלילה יש ללמד ביום.
 שיטת המכוון שנמצאה כמתאימה ע"י ביה"ס לחי"ר

(*) ראה „מערכות”, חוב' ק"ב, עמ' 23 „ירי בחשכה”.

קולים מקטים יורים עפ"י פקודה גם כשאין רואים מנרה). הטוח היעיל בלילה חשוך — כ-30 מטר; בלילה בהיר — אור חצי-ירח ויותר — 50 מטר.

• אין להתחיל באימון ירי לילה בלילה לפני שהחיילים למדו את חוק מכון-הלילה ביום, ותרגלו מכון לילה ביום.

חוק המכון בלילה

הנקודות הנראות בלילה ברובה-מטען הן תריסי הכונת הקדמית, והשפה העליונה של הכונת האחורית. בנסיגות שנערכו בהתאם לכך נתגלה כי חוק הכיוון בלילה ברובה-מטען הוא: עצום עין בלתי מכונת, הבא את שפת הכונת האחורית לגובה תריסי הכונת הקדמית ובמרכזם, לתחתית המטרה.

יריה בתת מקלע עוזי

נערכו נסיונות ראשונים ביריה באותה שיטה גם בתת-מקלע עוזי, ונמצא שהשיטה מתאימה גם לכלי זה. אמנם, אחוז הפגיעות נמוך יותר בגלל הקנה הקצר יחסית, והמרחק קטן יותר בין הכונות. כתוצאה מכך גורם כל אי-דיוק להיסט גדול יותר.

סיכום

אין ספק שתוצאות טובות כאלה לא נוכל להשיג בשעת קרב, בשל הגורמים הנוספים על ידיעה ואימון המשפיעים אז על טיב הקליעה; אך כדאיות האימון בשיטת המכון לירי לילה אינה מוטלת בספק. באימון מתקדם אפשר ליישם את שיטת האימון הזו לתרגיל משולב של אימון בבקרת האש, הכולל ביום של רעש-קרב כפי שמוצע במאמר האמריקאי הנזכר לעיל.

• ישנן נקודות ברובה שניתן להבחין בהן בכל לילה ויהיה החשוך ביותר (אמנם, בלילה חשוך מאוד תראנה נקודות אלה במשטוש).

• גם ב"כיוון גם" צריך לעצום את העין הבלתי מכונת: כיוון בעין אחת אינו תובע מן היורה פעולות רבות יותר מכיוון בשתי עיניים. אולם הוא נותן מכון מדויק יותר למרכז המטרה.

• כמו ביום, כן גם בלילה, יש לירות למטרה רק כשרואים אותה (פרט למקרה שמתוך שי-

תוצאות

להלן תוצאות-ירי ממוצעות שהושגו לאחר אימון בשיטת מכון-הלילה בשתי קבוצות:

קבוצת קצינים

בטוח — 20 מ' למטרה חשוכה — 5 פגיעות מתוך 5 יריות.
בטוח — 30 מ' למטרה חשוכה — 4 פגיעות מתוך 5 יריות.
בטוח — 50 מ' למטרה חשוכה בלילה בהיר — 3 פגיעות מתוך 5 יריות.
בטוח — 50 מ' לנקודה מוארת — 3 פגיעות מתוך 5 יריות.

פלוגת חי"ר

בטוח — 30 מ' למטרה חשוכה — 4-5 פגיעות מתוך 5 יריות.
בטוח — 40 מ' למטרה חשוכה — 3-4 פגיעות מתוך 5 יריות.
בטוח — 50 מ' למטרה חשוכה — 3 פגיעות מתוך 5 יריות.